

*Матеріали V Міжнародної науково-технічної конференції молодих учених та студентів.  
Актуальні задачі сучасних технологій – Тернопіль 17-18 листопада 2016.*

**УДК 667.64.678.026**

**П.Д. Стухляк докт. техн. наук, проф., А.Б. Смачило**

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

## **АНАЛІЗ МЕТОДУ ДОСЛІДЖЕННЯ ЦИКЛІЧНОЇ МІЦНОСТІ ЕПОКСИКОМПОЗИТІВ**

**P.D. Stukhlyak Dr., Prof, A.B. Smachylo**

## **ANALYSIS OF METHOD FOR RESEARCH CYCLICAL STRENGTH EPOXYCOMPOSITES**

Подібно до металів, епоксикомпозити можуть руйнуватися при дії циклічних навантажень, котрі є меншими ніж межа міцності при статичних випробуваннях. Число циклів, необхідних для руйнування деталі, залежить не тільки від навантаження, температури, вмісту вологи, ступеня кристалічності матеріалу і частоти дії навантаження. При високих частотах навантаження (зазвичай більше 300 циклів в хвилину) енергія деформації практично повністю переходить в тепло, особливо при температурах, при яких для даного матеріалу характерно високе поглинання. Цей ефект прискорює руйнування виробів внаслідок теплового розм'якшення полімеру [1]. Тому дослідження полімеркомполітів на здатність протидіяти циклічним навантаженням є актуальною задачею сучасного матеріалознавства.

При циклічному навантаженні значення навантаження і деформації змінюються за певним законом, коливаючись від мінімальних значень до максимальних. Пристрій для випробування циклічного навантаження зазвичай спроектований так, що деформації і напруження змінюються за синусоїдальним законом. У тих же випадках, коли зміна напруги і деформації відбувається по більш складному закону, його теж можна представити у вигляді суми синусоїдальних змін [2]. Отже, значення деформації коливаються від  $Y_m$  до  $Y_m+2Y$  ( $Y$ -амплітуда динамічної деформації). Напруження, в свою чергу, коливаються від значень  $X_m$ , до  $X_m + 2X$  ( $X$ -амплітуда динамічних напружень). Середні значення деформації та напруження відповідно ДСД і Уд. Таким чином, є чотири характеристики динамічного режиму дві динамічні  $X_a$  і  $Y_a$  і дві статичні  $x_a$  і  $y_a$ . Оскільки багаторазове циклічне навантаження призводить до втоми полімерного матеріалу, доцільно класифікувати випробування при циклічному навантаженні відповідно до переліку перерахованих характеристик так, як це прийнято при аналізі стомлення полімерів. Для кожного з чотирьох основних класів випробувань характерна зміна в часі будь-яких двох з чотирьох перерахованих параметрів при сталості двох інших. Природно, що якщо при цьому режимі зберігається постійним середнє значення деформації, щодо якого значення деформації коливаються в часі, то середнє значення напруження буде безперервно зменшуватися внаслідок релаксації напруги. І навпаки, якщо зберігається постійним середнє значення напруження, то середнє значення деформації безперервно зростає внаслідок явища повзучості.

### **Література**

1. Стухляк П.Д. Особенности влияния циклического низкотемпературного воздействия на прочность эпоксидных покрытий / П.Д. Стухляк //Физико-химическая механика материалов. – 1991. – №2. – С. 67–70.
2. Gunaratne, R. D. Microwave and conventional mechanical & thermal analysis of the reactions in epoxy vinyl ester resins / R. D. Gunaratne, R. J. Day // Proceedings of the Fourth World Congress on Microwave and Radio Frequency Applications. Austin, Texas, 2004. – P. 39.